నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

గణిత శాస్త్రము

సెకండరీ స్థాయి (211)

ట్యూటర్ మార్క్‌డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు **గరిష్ఠ మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలు తప్పనిసరి.

ii. ప్రతి ప్రశ్నకు ఇవ్వబడిన మార్కులు అదే ప్రదేశంలో ఎదురుగా ఇవ్వబడినది

iii. మొదటి పేజి పై భాగములో మీ పేరు, నమోదు చేసుకున్న సంఖ్య (Enrollment Number) విషయం (Subject) అధ్యాయన కేంద్రము యొక్క పేరు మరియు విషయమును వ్రాయుము.

I. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి సమాధానము వ్రాయండి. (2 మార్కులు)

1.(a) ఒకొ చొక్కా రూ॥లు 749 కి అమ్ముట వలన 7% లాభం లభించినది. ఆ చొక్కా కొన్న ఖరీదు ఎంత కనుగొనుము. (పాఠం 8 చూడండి)

1.(b) 44 సెం.మీ. × 18 సెం.మీ కొలతలు గల దీర్ఘ చతురస్రాకారం పేపరును పొడవు ఆధారంగా స్థూపంగా మలిచిన ఆ స్థూపం ఘన పరిమాణం కనుగనుము. (పాఠం 21 చూడండి)

II. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు మాత్రమే ఒక సమాధానము వ్రాయము (2 మార్కులు)

(a) క్రింది పటంలో ‘O’ కేంద్రంగా గల వృత్తంలో x విలువ కనుగొనుము.

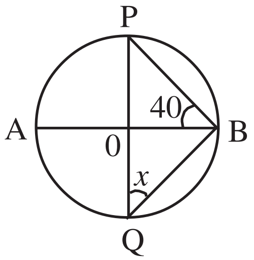

(b) క్రింది పటంలో కోణం $\angle ABC = 69°$ మరియు $\angle ACB = 31°$ అయిన $\angle CDC$ కోణం ఎంత ఉందును కనుగొనుము.

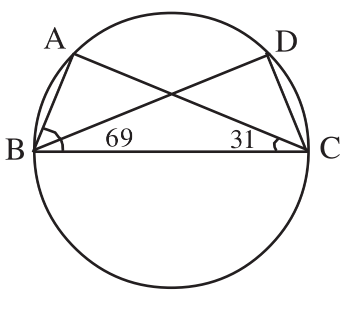

III. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు మాత్రమే ఒక సమాధానము వ్రాయము (2 మార్కులు)

(a) రెండు వృత్త వ్యాసార్ధములు 9 సెం.మీ. లు మరియు 12 సెం.మీ. ఈ రెండు వృత్తముల వైశాల్యముల మొత్తమునకు సమానమైన వైశాల్యం గల వృత్తము యొక్క వ్యాసార్ధం కనుగొనుము. (పాఠం 20 చూడండి)

(b) ఒక ట్రెపీజియం వైశాల్యం 64. చ.సెం.మీ. దాని సమాంతర భుజము 10సెం.మీ. 6 సెం.మీ. అయిన ఆ సమాంతర భుజముల మధ్య దూరమును కనుగొనుము. (పాఠం 20 చూడండి)

IV. ఈ కింది ప్రశ్నలలో ఒక్క ప్రశ్నకు మాత్రమే జవాబు వ్రాయండి. (2 మార్కులు)

(a)

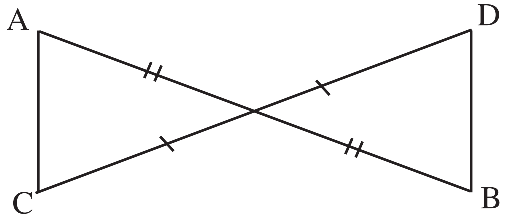

పై పటంలో $\overline{AB}$, మరియు $\overline{CD}$ ల మధ్య బిందువు '0'. అయిన $AC = BD$ మరియు $AC \parallel BD$ అని నిరూపించుము.

(పాఠం 11 చూడండి)

(b) క్రింది పటంలో ΔDEF యొక్క గురుత్వ కేంద్రం. P. $EH \perp DF$. DH = 9 సెం.మీ., DG = 7.5 సెం.మీ. EP = 8 సెం.మీ. మరియు DE = FE. అయిన FH, EH, PH పొడవులను కనుగొనుము, మరియు త్రిభుజం ΔDEF చుట్టు కొలత కనుగొనుము. (పాఠం 12 చూడండి)

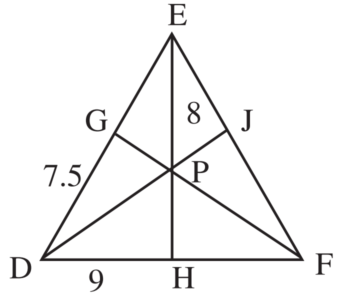

V. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నలకు మాత్రమే జవాబు వ్రాయండి. (4 మార్కులు)

(a)

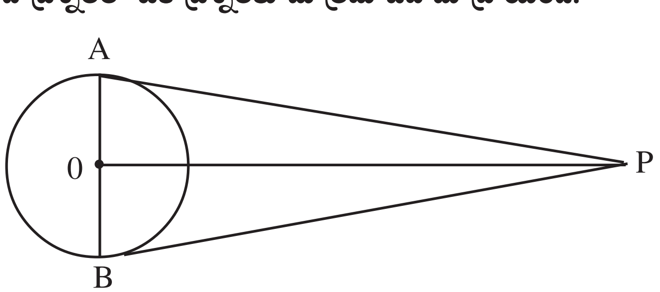

పై పటంలో – ఒక బ్యాహ్య బిందువు P నుంచి, "0" కేంద్రంగా గల వృత్తమునకు PA, PB లు రెండు స్పర్శ రేఖలు గీచిన, OP రేఖ AB కి లంబ సమద్విఖండన రేఖ అని చూపుము. (పాఠం 17 చూడండి)

(b) ఒకే సమతలం మీద రెండు స్థంబములు గలవు. మొదటి స్థంబం పాదం నుంచి 30 మీ॥ల ఎత్తులో ఉన్న రెండవ స్థంభంపై కొనను 60° ల ఉర్థ్వకోణంతో చూచెను. రెండవ స్థంభం పాదం నుంచి మొదటి స్థంభం పై కనను 30° ల ఊర్థ్వ కోణంతో చూచెను. అయిన రెండు స్థంభముల మధ్య దూరమును, ఇంకొక స్థంభం ఎత్తును కనుగొనుము. (పాఠం 23 చూడండి)

VI. ఈ క్రింది ఇచ్చిన ప్రాజక్టులలో నుంచి ఏదో ఒక ప్రాజక్టును తయారు చేయుము. (6 మార్కులు)

(a) మీ గ్రామం / మీ ప్రాంతంలోని కనీసం 50 కుటుంబాలలో – వారి యొక్క జనాభా మరియు వారి కుటుంబ ఆదాయంల గురించి సర్వే నిర్వహించుము. (పాఠం 24 & 25 చూడండి)

(i) సేకరించిన సమాచారం నుండి, కుటుంబ సభ్యుల సంఖ్య – వాటి పౌనఃపున్యములను – పౌనఃపున్య పట్టిక రూపంలో చూపుము.

(ii) సగటు కుటుంబ పరిమాణంను గణించుము. ఎన్ని కుటుంబాలు; సగటు కుటుంబ పరిమాణం కన్నా; ఎక్కువ ఉన్నాయి.

(iii) చాలా ఎక్కువ సంపాదించుచున్న 10 కుటుంబాల ఆదాయమును బార్‌గ్రాఫ్‌లో చూపించుము.

(b) ఈ సం॥లో జరిగిన ఒక క్రికెట్ ఆటను పరిశీలించుము. ఈ రెండు టీమ్ (team)ల యొక్క ఆట తీరును పోల్చుతూ ఈ క్రింది విషయాల మీద ఒక ప్రాజక్టు రిపోర్టును (Project Report) తయారు చేయండి.

(i) వ్యక్తిగత స్కోరుల వివరములు (పాఠం 24 & 25 చూడండి)

(ii) టీమ్ (Team) ల వారిగా సరాసరి స్కోరు.

(iii) బ్యాటింగ్ చేసిన ఆటగాళ్ళ వ్యక్తిగత పరుగుల రేటు

(iv) బౌలింగ్ చేసిన ఆటగాళ్ళ వ్యక్తిగత పరుగుల రేటు

(v) గెలిచిన టీమ్‌లో ఎక్కువ స్కోరు చేసిన 5 గురి స్కోరును (బ్యాటింగ్) బార్‌గ్రాఫ్ (Bar Graph) గీయుము

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

శాస్త్ర మరియు సాంకేతిక విజ్ఞానము

సెకండరీ స్థాయి (212)

ట్యూటర్ మార్కుడు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు **మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములను రాయవలెను. ప్రతి ప్రశ్నకు కేటాయించిన మార్కులు ప్రశ్న ఎదురుగా చూపబడ్డది.

ii. పేరు, ఎన్‌రోలుమెంటు సంఖ్య జవాబు పత్రము మొదటి పేజీలో పైన వ్రాయవలెను.

I. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 40 – 60 పదాలలో సమాధానము వ్రాయుము. (మార్కులు 2)

(a) విశ్వంలోని ఏదైనా రెండు ఖగోళ వస్తువుల మధ్య ఆకర్షణ శక్తుల వైవిధ్యాన్ని కలిగింఏ కారకాలను గమనించండి. (పాఠము 11 చూడండి)

(b) ఉష్ణ విస్తరణ ప్రక్రియ గురించి దైనందిన జీవితంలో రెండు సంఘటనల ఆధారంగా రేకాచిత్ర సహాయంతో సోదహరణంగా వివరించండి. (పాఠము 4 చూడండి)

II. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 40–60 పదాలలో సమాధానము వ్రాయుము. (మార్కులు 2)

(a) సమ్మేళనాల సూత్రాన్ని వ్రాయండి. (పాఠము 3 చూడండి)

i)	Ca^{2+}	PO_4^{3-}
ii)	NH_4^+	CO_3^{2-}
iii)	AI^{3+}	SO_3^{2-}
iv)	C^{4+}	CI^-

(b) క్రింది ప్రతిచర్యలను పూర్తి చేయండి. (పాఠం 4 చూడండి)

i) $Mg + CuSO_4 \longrightarrow$

ii) $Pb\ (NO_3)_2 \xrightarrow{\text{ఉష్ణము}}$

iii) $Ag + FeSO_4 \longrightarrow$

iv) $2FeSO_4$ (6)- $\xrightarrow{\text{ఉష్ణము}}$

III. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 40 – 60 పదాలలో సమాధానమిమ్ము. (2 మార్కులు)

(a) మన శరీరంలో కొన్ని ప్రత్యేకత లేని కణాలు ఉన్నాయి. ఇవి మైటోసిస్‌కు గురయ్యే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటాయి. మరియు ఒకేలాంటి కణాల సంఖ్యను ఉత్పత్తి చేయడానికి తిరిగి విభజించగలవు. ఇవి ఎ

రకమైన కణాలు? ఈ కణాలు పిండం మరియు పెద్దలలో ఎక్కువ నుండి పొందబడతాయి.

(పాఠము 21 చూడండి)

(b) (i) చిన్న మెదడు (సెరెబెల్లమ్) సరిగా పనిచేయకపోతే, మన శరీరం యొక్క ఏ కార్యకలాపాలు ప్రభావితమవుతాయి? (పాఠము 23 చూడండి)

(ii) మెదడులోని ఏ భాగం అసంకల్పిత చర్యలను నియంత్రిస్తుంది? (పాఠము 23 చూడండి)

IV. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 100 – 150 పదములలో సమాధానము నిమ్ము (4 మార్కులు)

(a) మీరు స్వతంత్ర, మౌఖిక లేదా ముద్రిత కమ్యూనికేషన్ కాకుండి ధ్వని కమ్యూనికేషన్ కోసం ఏదైన ఒక పరికరాన్ని ఎంచుకోండి మరియు రేఖా చిత్రం సహాయంతో దాని పనిని వివరించండి.

(పాఠము 18 చూడండి)

(b) (i) క్రింది వాటిని వివరించండి. (పాఠము 4 చూడండి)

• అయానిక్ సమ్మేళనాలు కలిగిన స్థితిలో విద్యుత్తును నిర్వహిస్తాయి కాని సమయోజనీయ సమ్మేళనాలు కరిగిన స్థితిలో విద్యుత్తును నిర్వహించలేరు.

• నాఫ్థలీన్ యొక్క ద్రవీభవన స్థానం 253.4కె, అయితే సోడియం క్లోరైడ్ యొక్క ద్రవీభవన స్థానం 107.4కె.

(ii) రెడాక్స్ ప్రతిచర్యను ఉదాహరణతో వివరించండి?

V. ఏదేని ఒక ప్రశ్నకు 100 – 150 పదములలో సమాధానమిమ్ము. (4 మార్కుల)

(a) పొడవైన పొడుగు చేసిన కణాల సమూహం వారి ఉచిత చివరలలో సిలియా కలిగి ఉంటుంది. ఈ కణాలు కడుపు మరియు ప్రేగు యొక్క లైనింగ్ భాగంలో కనిపిస్తాయి. ఈ కణజాలానికి పేరు పెట్టండి. మరియు శరీరంలో దాని పనితీరు గురించి కూడా చెప్పాలి? (పాఠము 21 చూడండి)

(b) ఒక వ్యక్తి కండరాల నొప్పి, అంతర్గత రక్తస్రావం, బలహీనమైన జీర్ణక్రియ మరియు తీవ్రమైన కొలిక్ నొప్పితో బాధపడుతున్నాడు. (పాఠము 32 చూడండి)

కింది వాటికి సమాధానం ఇవ్వండి.

i) వ్యక్తి బాధపడుతున్న వ్యాధికి మరియు దాని కారణ జీవికి పేరు పెట్టండి?

ii) ఈ వ్యాధి వ్యాప్తి చెందే విధానం ఏమిటి?

iii) దీన్ని ఎలా నివారించవచ్చు?

iv) దాని చికిత్స కోసం డాక్టర్ ఏ రకమైన మందులను సూచించవచ్చు?

VI. ఈ క్రింది వాటిలో ఏదేని ఒక దానిపై ఒక ప్రాజెక్టు తయారు చేయుము. (6 మార్కులు)

(a) గృహ అవసరాల కోసం విద్యుత్ శక్తి పంపిణీపై ఒక గమనిక రాయండి. మీ గదికి ధ్రువం నుండి వచ్చే కరెంట్‌ను చూపించే ఇంటి హౌల్డ్ సర్క్యూట్‌ను తయారు చేయండి. ఎర్త్‌వైర్, సాకెట్, స్విచ్ మరియు

ఫ్యూజ్ యొక్క పాత్రను వివరించండి. మీరు వివిధ పుస్తకాలు / మ్యాగజైన్ / ఇంటర్నెట్‌తో పాటు మీ శాస్త్రీయ మరియు సాంకేతిక విజ్ఞానాలు డిస్పాచ్ 1 సహాయం తీసుకోవ్వు.

(b) సమీపంలోని పాఠశాల లేదా కళాశాలల ప్రయోగశాలను సందర్శించండి మరియు కొన్ని రసాయనాల గురించి సమాచారాన్ని సేకరించి అవి ప్రయోగశాలలో ఎలా ఉపయోగిస్తున్నారో కూడా సేకరించండి.

క్రింది వాటికి సమాధానం ఇవ్వండి.

i) సేంద్రీయ మరియు అకర్బన రసాయనాలు మధ్య మీరు ఎలా విభేదిస్తారు?

ii) ఇథనాల్‌లో ఉన్న క్రియాత్మక సమూహాం ఏది?

iii) కార్బన్ యొక్క అలోట్రోపిక్ రూపం ఏది?

iv) ఆల్కహాల్ మరియు కార్బాక్సిలిక్ ఆమ్లాల మధ్య మీరు ఎలా విభేదిస్తారు?

v) సంతృప్తి మరియు అసంతృప్తి హైడ్రోకార్బన్‌ల మధ్య మీరు ఎలా విభేదిస్తారు?

vi) CO_2 సేంద్రీయ సమ్మేళనం లేదా అకర్బన సమ్మేళనము?

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

సాంఘీక శాస్త్రం

సెకండరీ స్థాయి (213)

ట్యూటర్ మార్క్డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : 2 1/2 గంటలు **మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలు తప్పనిసరి. మార్కులు ప్రశ్నకు ఎదురుగా ఇవ్వబడినవి.

ii. మీ పేరు, ఎన్‌రోల్‌మెంట్ నెం, AI. పేరు మరియు విషయం జవాబు పత్రం మొదట పేజీ పై బాగాన రాయిండి.

1. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానిపై 40 నుండి 60 పదాలతో రాయిండి. (2 మార్కులు)

(i) మానవ పురోగతిలో వేటాడిన యుగము ప్రాముఖ్యతను వివరించండి. (పాఠము 0)

(ii) భింబేట్కా గుహ చిత్రకళను వివరించండి. (పాఠము 0)

2. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానిపై 40 నుండి 60 పదాలలో రాయండి. (2 మార్కులు)

(i) ఉత్తర భారతదేశం మరియు రక్షణ భారతదేశం భౌగోళికంగా వేరైనప్పటికి వీరి లక్షణాలలో ఏవైన రెండు లక్షణాలను రాయండి. (పాఠము 9)

(ii) మీ కమ్యూనిటిలో వర్షం సామాజిక, సాంస్కృతికంగా ఏ విధంగా ప్రభావితం చేస్తుంది. (పాఠము 10)

3. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒక దానిపై 40 నుండి 60 పదాలలో రాయండి. (2 మార్కులు)

(i) భారత రాజ్యాంగం "సమాఖ్య రాజ్యాంగం అయినప్పటికి ఆచరణలో మాత్రం కేంద్రీకృత రాజ్యాంగం" రెండు ఉదాహరణలతో సమర్థించండి. (పాఠము 15)

(ii) ఏ రాజ్యాంగ సవరణలు ఏ విధంగా స్త్రీ సాధికారతకు దోహదపడ్డాయో కారణాలతో సహా వివరించండి. (పాఠము 18)

4. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానిపై 100 నుండి 150 పదాలలో రాయండి. (4 మార్కులు)

(i) సంఘం యుగం సాధించిన ఘనతను వివరించండి. (పాఠము 1)

(ii) "ప్రాంతీయ వాదం జాతీయ సమైక్యతకు గొడ్డలి పెట్టులాంటిది. కాని అప్పుడప్పుడు సమర్థనీయమే అని పిలుస్తుంది". రెండు ఉదాహారణాలతో సమర్థించండి. (పాఠం–24)

5. **ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానిపై 100 నుండి 150 పదాలలో రాయండి.** **(4 మార్కుల)**

(i) భారత రేఖా పటంపై ఆ క్రింది వాటిని గుర్తించి వాటి పేర్లను రాయండి.

1. ఆరవళి యొక్క ఎత్తైన శిఖరం.
2. ఆరేబియా సముద్రంలో కలుస్తున్న ముఖ్యమైన నది.
3. 20 సెం.మీ. కన్న తక్కువ వర్షపాతం నమోదవుతున్న ప్రాంతం.
4. ఒండ్రు నేల ప్రాంతం.

(ii) ఎన్నికలు నిష్పక్ష పాతంగా జరగకపోవడానికి గల రెండు అవరోధాలను గుర్తించి, నివారణ చర్యలను సూచించండి. (పాఠం 22)

VI. **క్రింది వాటిలో ఒక దానిపై ప్రాజెక్ట్ చేయండి.** **(6 మార్కులు)**

(i) "ఇద్దరు పిల్లలు కల్గిన ఒక స్త్రీ పనిమనిషిగా ఒక ఊరిలో పనిచేస్తూ, తన ఇద్దరి పిల్లలను చదివించుకోవాలని ఉన్నా, చదివించుకోలేక పోతుంది" ఉచిత, నిర్బంధ విద్యపై సర్పంచ్ ద్వారా సేకరించిన సమాచారంతో, విద్యా వ్యాప్తికి సర్పంచ్ తీసుకోవాల్సిన చర్యలపై ఒక రిపోర్ట్ తయారు చేయండి.

(ii) మీ ఊర్లో గాని, పట్టణంలోగాని, నగరంలో గాని పది ఇండ్లలో సర్వే చేసి స్త్రీ, పురుష నిష్పత్తిని ఈ క్రింది పట్టికలో నమోదు చేయండి.

క్రమ సంఖ్య	వయస్సు	పురుషులు	స్త్రీలు	స్త్రీ-పురుష నిష్పత్తి	లింగ నిష్పత్తి
1	0-14				
2	15-59				
3	60 +				

పైన పట్టికలో ఇచ్చిన సమాచారంతో వయస్సుల వారిగా లింగ నిష్పత్తిని కనుగొనండి. లింగ నిష్పత్తి సరళి ఏ విధంగా ఉన్నది? తగ్గుతుందా? పెరుగుతుందా? మన సమాజంపై ఈ పరిణామాలు ఎలా ఉంటాయి?

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

అర్థ శాస్త్రము

సెకండరీ స్థాయి (214)

ట్యూటర్ మార్క్‌డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు | **మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలు తప్పనిసరి. ప్రతి ప్రశ్నకు కేటాయించిన అంకములు (మార్కులు) ఒకే ప్రదేశంలో ఇవ్వబడినవి.

ii. మొదటి పేజి పై భాగములో మీ పేరు, మీ నంబరు, అధ్యయన కేంద్రము, విషయం (Subject) వ్రాయుము.

1. ఈ క్రింది వాటిలో ఏ ఒక్క ప్రశ్నకైనను 40 లేదా 60 పదాలలో సమాధానమును వ్రాయమu.

(2 మార్కులు)

(a) " అర్థశాస్త్రము కొరత మరియు ఎంపికకు సంబంధించిన శాస్త్రము" వివరించుము. (పాఠము 1)

(b) ఆర్థిక మరియు ఆర్థికేతర అంశాల మధ్య తేడాలను ఉదాహరణల సహాయంతో వివరించుము.

(పాఠము 2)

2. ఈ క్రింది వాటిలో ఏ ఒక్క ప్రశ్నకైనను 40 లేదా 60 పదాలతో సమాధానమును వ్రాయుము.

(2 మార్కులు)

(a) "ఆర్థిక వ్యవస్థ ఒక అల్లిక (Frme work) ఇందులో ఆర్థిక కార్యకలాపాలు చేపట్టబడతాయి" ఏ విధంగా వివరించండి. (పాఠము 4)

(b) శ్రమ ప్రధాన సాంకేతిక పద్ధతులు మరియు మూలదన ప్రధాన సాంకేతిక పద్ధతులు మధ్య తేడాలను వివరించుము. (పాఠము 7)

3. ఈ క్రింది వాటిలో ఏ ఒక్క ప్రశ్నకైనను 40 లేదా 60 పదాలతో సమాధానమును వ్రాయుము.

(2 మార్కులు)

(a) "కొరతగా ఉన్న వనరులను పూర్తిగా వినియోగించకపోతే వనరులు వృధా అయిపోతాయి" అన్న అంశాన్ని నీవు అంగీకరిస్తావా? వ్యాఖ్యానం చేయుము. (పాఠము 5)

(b) "ఆర్థిక వ్యవస్థలో వస్తు, సేవలు ప్రముఖ పాత్రను వహిస్తాయి" వివరించుము. (పాఠము 3)

4. ఈ క్రింది వాటిలో ఏ ఒక్క ప్రశ్నకైనను 100 - 150 పదాలతో సమాధానమును వ్రాయుము.

(4 మార్కులు)

(a) ధనాత్మక అర్థశాస్త్రము (Positive) వివరణాత్మక (Normative) అర్థశాస్త్రము కన్నా ఏ విధముగా భిన్నమైనదో, విశ్లేషనాత్మకంగా వివరించుము. (పాఠము 1)

(b) సాహిల్ ఉద్యమదారుడు (Enterpreneur) అవ్వాలని అనుకొంటున్నాడు? ఉద్యమదారుడిగా అతడు చేయవలసిన విధులేవి? (పాఠము 6)

5. ఈ క్రింది వాటిలో ఏ ఒక్క ప్రశ్నకైనను 100 - 150 పదాలతో సమాధానమును వ్రాయుము. (4 మార్కులు)

(a) డిమాండ్ సూత్రమును పేర్కొని ఊహాత్మక సంఖ్యాత్మక పట్టిక మరియు పటము ద్వారా వివరించుము. (పాఠము 9)

(b) ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క కేంద్ర (Central) సమస్య గూర్చి సరియైన ఉదాహరణ ద్వారా వివరించుము. (పాఠం 5)

VI. ఈ క్రింది వాటిలో ఏదో ఒకదానిపై ప్రాజెక్టు తయారు చేయుము. (6 మార్కులు)

(a) వినియోగ వస్తువులు మరియు ఉత్పాదక వస్తువుల పట్టిక తయారు చేయుము. వాటి ఉపయోగాలను బట్టి వినియోగ వస్తువులు ఉత్పాదక వస్తువులకు ఏ విధముగా భిన్నమైనవో వివరించుము. (పాఠం 3)

(b) ఈ క్రింది పట్టిక సహాయంతో ఉపాంత ఉత్పత్తి మరియు సగటు ఉత్పత్తులను లెక్కించుము. (పాఠం 7)

శ్రమ యూనిట్లు	మొత్తం ఉత్పత్తి (TP) యూనిట్లు	ఉపాంత ఉత్పత్తి	సగటు ఉత్పత్తి
0	10	?	?
1	15	?	?
2	20	?	?
3	27	?	?
4	36	?	?
5	40	?	?

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

వాణిజ్య శాస్త్రం

సెకండరీ స్థాయి (215)

ట్యూటర్ మార్క్డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు **మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలకు తప్పనిసరిగా సమాధానం రాయవలెను. ప్రతి ప్రశ్నకు ఇచ్చిన మార్కులు దాని కెదురుగా ఇవ్వడమైనది.

ii. మీ పేరు, ప్రవేశ నెంబరు (Enrolment Number) సబ్జెక్టు సమాధానపత్రం (Answer Sheet) మొదటి పేజి పైన రాయండి.

1. కింది ఇచ్చిన ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 40-60 పదములతో సమాధానం రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) వాతావరణ కాలుష్యాన్ని నివారించడంలో ఇండియా పాత్ర గురించి వివరించండి.

(b) ఒక వ్యాపారస్తునిగా, నీ వ్యాపారంలో రోజువారి నిర్వర్తించే వివిధ కార్యకలాపాలను తెలుపండి.

2. కింది ఇచ్చిన ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు 40-60 పదములతో సమాధానం రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) సొంత వ్యాపార సంస్థను స్థాపించడం మరియు మూసివేయడం చాలా సులభం. సొంత వ్యాపార సంస్థ తరహా వ్యాపారం ఎల్లకాలం కొనసాగుతుందా తెలుపండి.

(b) వ్యాపారంలో సరుకులు మరియు మనుషుల కదలికలు చాలా ముఖ్యం. పై వాక్యానికి అనుకూలంగా వ్యాపారంలో రవాణా సౌకర్యం గురించి వివరించండి.

3. కింది ఇచ్చిన ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు 40 – 60 పదములలో సమాధానం రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) వ్రాతపూర్వక సమాచారాన్ని వేగంగా చేరవేయు మార్గము 'ఇ–మెయిల్" – దీనిని వివరించండి.

(b) వర్తక సదుపాయాలలో గిడ్డంగి సౌకర్యము ముఖ్యమైంది – వివరించండి.

4. క్రింది ఇచ్చిన వాటిలో ఒక ప్రశ్నకు 100–150 పదములలో సమాధానం రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) యాజమాన్యము ఆధారంగా కంపెనీలను నాలుగు రకాలుగా విభజించవచ్చును. వివిధ రకాలైన కంపెనీల లక్షణాలను వివరించండి.

(b) ప్రజా భవిష్య నిధి ఖాతా యొక్క లక్షణాలను తెలుపండి.

5. **కింది ఇచ్చిన వాటితో ఒక ప్రశ్నకు 100-150 పదములలో సమాధానం రాయండి. (4 మార్కులు)**

(a) ప్రస్తుతం బ్యాంకింగ్ రంగంలో వచ్చిన అభివృద్ధిని వివరించి, బ్యాంకింగ్ రంగం ఇటీవల తమ ఖాతాదారులకు అందిస్తున్న సేవలు తెలియజేయండి.

(b) కొన్ని లక్షణాలను కల్గి వున్న గిడ్డంగిని, ఆదర్శ గిడ్డంగి అంటారు. ఆ లక్షణాలను వివరించండి.

VI. **క్రింద ఇచ్చిన వాటిలో ఒక ప్రాజెక్ట్‌ను (Project) తయారు చేయండి. (6 మార్కులు)**

(a) నీకు దగ్గరలోని ఒక బ్యాంకును సందర్శించడం ద్వారాగాని లేదా టోల్ ఫ్రీ నంబరుకు ఫోన్ చేయడం ద్వారా గాని, పొదుపు ఖాతాను తెరవడానికి సంబంధించిన పద్ధతిని వాకబు చేసి, ఒక నివేదిక తయారు చేయండి.

(b) మీకు దగ్గరలో ఉన్న సహకార సంఘాన్ని సందర్శించి, ఆ సంఘంలోని వ్యక్తుల సంఖ్య, వారు చేపడుతున్న కార్యకలాపాలు, మరియు వారు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్లు గురించి ఒక నివేదికను తయారు చేయండి.

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

గృహ విజ్ఞాన శాస్త్రం

సెకండరీ స్థాయి (216)

ట్యూటర్ మార్క్డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు **మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలు తప్పనిసరి. ప్రతి ప్రశ్నకు ఎదురుగా మార్కులు ఇవ్వబడినవి.

ii. నీ పేరు, ప్రవేశ నెంబరు (Enrolment Number) సబ్జెక్టు సమాధానపత్రం (Answer Sheet) మొదటి పేజి పైన రాయండి.

iii. ప్రతి ప్రశ్నకు రెండు భాగాలు ఉన్నాయి. ఏదైనా ఒక భాగము నుండి ప్రశ్నను ఎంచుకోవాలి. కొన్ని ప్రశ్నలు ఒక భాగం నుండి మరికొన్ని ప్రశ్నలు వేరొక భాగం నుండి ఎంచుకొంటే, వీరు మార్కులు కోల్పోతారు.

1. కింది ఇచ్చిన వాటిల్లో, ఏదైనా ఒకదానికి సమాధానం 40-60 పదాలలో వ్రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) మీరు మధ్యాహ్నభోజన – "హోమ్ డెలివరి ఫుడ్ సర్వీస్ వ్యాపారాన్ని ఆరంభించదలుచుకున్నారు" అందుకు గాను ఒక సంతురిత ఆహార విధాన పట్టికను తయారు చేయండి. దానికి మీరు ముఖ్యంగా అనుసరించే మూడు మౌళిక విలువలతో కూడిన విధానాలు తెలియజేయండి.

(b) ఎర్ర మేరపకాయలని ఆరబెట్టటం మీ కుటుంబ వ్యాపారం హోమ్‌సైన్స్ చదివిన తరువాత మీ వ్యాపారాన్ని ఎలా పెంచుకోగలరు.

2. కింది ఇచ్చిన ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు 40-60 పదములతో సమాధానం రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) 3 నుండి 6 సంవత్సరాల మధ్య పిల్లలు నర్సరి – స్కూల్‌లో చదువుతారు. వారి ప్రతి సంవత్సర గత్యాంత్మక (ప్రగతిశీల) భాషా పరిణామ వికాసాన్ని సోదాహరణగా వివరించండి.

(b) మన చుట్టూ ఉన్న సమాజంలో వాయు–నీటి కాలుష్యం నిండి ఉంది. దాన్ని అధిగమించడానికి సూచనల్వీండి.

3. కింది ఇచ్చిన ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు 40 – 60 పదములలో సమాధానం రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) మీ యింట్లోని మీ 6 రకాల వస్త్రాయ ఎంచుకుని వాటి వాటి – వస్త్ర రకం నేత, పరిసజ్జకి గుర్తించండి.

(b) "నన్ను" ఒక 18 సంవత్సరాల కుర్రవాడు – డబ్బు దొంగలించడం అబద్ధాలు చెప్పడం అలవాటైన వాడు ఆతని యీ ప్రవర్తనకు గల 4 కారణాలు, 4 పరిష్కారాలు తెలియజేయండి.

4. క్రింది ఇచ్చిన వాటిలో ఒక ప్రశ్నకు 100-150 పదములలో సమాధానం రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) నీవు ఒక పెళ్ళి వేడుకకి హాజరు కాదలచి ఒక పట్టు బట్టల జతనెంచుకుంటావు – ఈ సందర్భంలో ఈ క్రింది వారికి జవాబు లివ్వండి.

1. అది నిజంగా పట్టు వస్త్రమేనా? దాని స్పర్శ-జ్వలనీ పరీక్షల ద్వారా నిరూపించండి.

2. మీరు ఎంచుకున్న వస్త్రానికి ఒక చిగురు కనిపించింది. అందుకు కారణం పరిష్కారం రెండు సూచించండి.

3. మీ బట్టలకు మీరు ఏ రకంగా గంజి పెట్టి, ఆర్చి, ఇస్త్రీ /చలవ చేసుకుంటారు.

4. మీ బట్టల పైన గల నూనె జిడ్డుమరకలని ఎలా తొలగిస్తారు?

(b) మీరు ఒక కంపెనీలో ఫుల్‌టైమ్ వర్కర్‌గా రూ. 20,000/- జీతానికి పనిచేస్తున్నారు. దీని సంబంధితంగా క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి.

1. దీని గాను మీరు నిద్రలేచిన దగ్గర నుండి ఇంటికి చేరేదాకా 12 గంటల సమయ పాలనా పట్టికను తయారు చేయండి.

2. మీరు కనుక అద్దెగదిలో ఉండే వారైతే నెలవారీ ఖర్చు పట్టికను తయారు చేయండి.

3. మీ అల్పాహార-భోజనానికి సంబంధించిన 'మేను' తయారు చేయండి.

4. మీ ఆరోగ్య – జీవన శైలిని విశ్లేషించండి.

5. కింది ఇచ్చిన వాటితో ఒక ప్రశ్నకు 100-150 పదములలో సమాధానం రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) 'రహీం' చెప్పులు/పాదరక్షణ లేకుండా పొలంలో నడవటం వలన అనారోగ్యం పాలైనాడు. ఈ నేపథ్యంతో సమాధానాలివ్వండి.

1. అతని అనారోగ్యానికి కారణమేమయి ఉంటుంది?

2. ఈ అనారోగ్యానికి కారణమైన రెడు రోగ కారకాలను తెలియచేయండి.

3. ఈ అనారోగ్యానికి రెండు నివారణా మార్గాలు కూడా తేలియజేయండి.

4. ఈ అనారోగ్యానికి తగిన రోగ నిరోధకశక్తి లేకపోవడమే కారణామా? వివరించండి.

(b) మీరు మీ తల్లిదండ్రులతోనూ, 22 ఏండ్ల సోదరుడితోను కలిసి జీవిస్తారు – ఈ నేపథ్యంలో జవాబులివ్వండి.

1. మీ కుటుంబం ఏ జీవన దశలో నడుస్తోంది. సంక్షిప్తంగా వివరించండి.

2. మీ కుటుంబ సభ్యుల మధ్య ఆరోగ్యకర – వాతావరణం నెలకొనడానికి మీరంతా ఏమి చేస్తారు.

3. మీరు మీ సోదరుని దుస్సహవాసాల నుండి ఎలా కాపాడతారు.

4. కుటుంబపరమైన విలువలు మీ జీవితంలో ఎటువంటి పాత్ర వహిస్తాయి.

VI. **క్రింద ఇచ్చిన వాటిలో ఒక ప్రాజెక్ట్‌ను (Project) తయారు చేయండి.** **(6 మార్కులు)**

(a) మీరు దగ్గరలోని ఒక మార్కెట్‌కు వెళ్ళి – గుర్తించి – తగిన వ్యాఖ్యానం చేయండి.

1. పది రకాల ప్యాకేజ్‌డ్ – ఫుడ్‌లలో ప్రధాన ఆహార పదార్థాలు మరియు ఆహార రకాలు ఎన్నుకుని వివరించండి.

2. పది రకాల వస్త్రాలని ఎన్నుకుని, వాటి, నేత, నాణ్యత మన్నిక వివరించండి.

3. 4 రకాల గృహవస్తు సముదాయాలను ఎంచుకుని వాటి స్టాండర్డ్ మార్ఁకని, గ్యారంటీ కార్డు వివరాలు తెలియజేయండి.

4. మీ యింటి కోసం నాలుగు రకాల క్లీనింగ్ ఏజెంట్స్‌ని ఎంచుకుని, వాటి ధరవరులు – ప్రయోజనాలు – చిట్టా తయారు చూడండి.

5. ప్రథమ చికిత్సకి కావలసిన పది మౌళిక వస్తువులు తేలిపి వాటిని సమర్థించండి.

6. రెండు సంవత్సరాల వయస్సుగల బాలలకి 4 రకాల బొమ్మలు ఎంచుకోండి. అవి వారి గత్యాత్మక ఎదుగుదలకి ఏ రకంగా తోడ్పతాయో వివరించండి.

(b) మీ ఇరుగు–పొరుగు నేపథ్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని క్రింది ప్రశ్నలకి జవాబు లివ్వండి.

1. మీ పొరుగున ఉన్న ఇద్దరు ఇండ్ల వాళ్ళు ఏ రకమైన శౌచాలయాలు (మరుగుదడ్లు) వాడుతున్నారు. వాటి కారణం, వానిలో సమర్థనీయ – అసమర్థనీయాంశాలు వివరించండి.

2. కుటుంబ నిర్వాహణ సూత్రాలననుసరించి ఒకేనొక మహిళ తన కుటుంబ ఆర్థిక వనరులని పెంచుకునేందుకు, అప్పడాల వ్యాపారం పెట్టాలనుకుంటే... నాలుగు అంశాలతో సలహా యివ్వండి.

3. ఒక కుటుంబంలో తల్లి–తండ్రి–పిల్ల ఒకేసారి ఉ॥ 8.00 లక్షల ఉద్యోగానికీ పాఠశాలకి ఇల్లు వదలి వెళ్ళాల్సివస్తే, వాళ్ళ అల్పాహార, భోజన సదుపాయాలు తగిన విధానానికి నమూనా వేయ్యండి.

4. ఉ॥ 6.00 నుండి 8.00 గం.ల వరకు చేసుకోవలసిన పనులకు గాను సమయపాలన చిట్టా తయారు చేయండి.

5. 18 ఏండ్ల వయస్కుడిగా, మీ యొక్క 12 ఏండ్ల సోదరిలోనూ, 16 ఏండ్ల సోదరునిలోనూ గల ప్రధానమైన శారీరక భేదాలు నాలుగింటిని గుర్తించండి. ఒక నాలుగు జీవన నైపుణ్యాలను వివరిస్తూ అవి వారి పురోగతి దోహదపడే విధం తెలపండి.

6. మీ స్నేహితుడు కొత్తగా కొన్ని రెఫ్రిజిరేటర్ పనిచేయకపోతే, కొనుగోలుదారుడి హక్కులు – చట్టాలు తేలిసినవారికి మీరు ఏ రకంగా స్నేహితుడికి సహకరిస్తారో తెలియజేయండి.

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

మనో విజ్ఞాన శాస్త్రం

సెకండరీ స్థాయి (222)

ట్యూటర్ మార్క్‌డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు **మార్కులు : 20**

సూచన:

(1) అన్ని ప్రశ్నలు తప్పనిసరి, మార్కులు ప్రశ్నకు ఎదురుగా ఇవ్వబడినవి.

(2) మొదటి పేజీలో మీ పేరు, ప్రవేశ సంఖ్య (ఎన్‌రోల్‌మెంటు నెంబరు). విషయం (సబ్జెక్ట్) రాయండి.

I. ఈ క్రింది నాలుగు ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం 40- 60 మాటలలో రాయండి.

2 మార్కులు

1 (ఎ) ఒక ఉదాహరణ సహాయంతో క్లోజ్డ్ ఎండ్ మరియు ఓపెన్ ఎండ్ ప్రశ్నపత్రం మధ్య తేడాను గుర్తించండి.

(బి) ఆడిర్ పుట్టినప్పటి నుండి శారీరకంగా బలహీనంగా ఉన్నాడు. అతను చినన విషయాలు అర్థం చేసుకోవడానికి చాలా సమయం తీసుకుంటాడు. అతని పరిస్థితుల వెనుక కారణాలు ఏమిటి. చర్చించండి.

II. ఈ క్రింది నాలుగు ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం 40 నుండి 60 వాక్యాలలో రాయండి.

2 మార్కులు

2. (ఎ) ప్రాథమిక అవసరాలపై సంస్కృతి మరియు పర్యావరణం యొక్క ప్రభావాన్ని చర్చించండి.

(బి) పరిహార-పరిహార మరియు ఉపగమ పరిహార సంఘర్షణను ఒక ఒక ఉదాహరణతో చర్చించండి.

III. ఈ క్రింది నాలుగు ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నను సమాధానం 40 నుండి 60 వాక్యాలలో రాయండి.

2 మార్కులు

3. (ఎ) దిద్దుబాటు సంస్థలు మరియు మానసిక సంస్థలపై రద్దీ ప్రభావం ఏమిటి?

(బి) మీ బెస్ట్ ఫ్రెండ్ ఒత్తిడిలో ఉన్నారు. వారి క్షేమము కోసం మీరు ఏలాంటి సూచనలు ఇవ్వగలరు?

IV. ఈ క్రింది నాలుగు ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం 100 నుండి 150 వాక్యాలలో రాయండి.

4 మార్కులు

4. (ఎ) మీ స్నేహితుడు / స్నేహితురాలు రాబోయే పరీక్ష కోసం బాగా సిద్ధం కానందున ఒత్తిడిలో ఉన్నాడు. జ్ఞాపకశక్తిని పెంచడానికి మరియు ఒత్తిడిని ఎదుర్కోవటానికి మీరు అతడు / ఆమెకు ఏ వ్యూహాలను సూచిస్తారు.

(బి) ప్రతిభ చదువుకునేటప్పుడు ఏకాగ్రత సాధించలేకపోతుంది. ఆమె మనస్సును మరల్చటానికి

భిన్నమైన ఆలోచనలు వస్తున్నాయి. ఆమెకు ఆమె మనస్సును నియంత్రించడం మరియు నియంత్రించడం యొక్క ప్రాముఖ్యత గురించి మీరు ఎలా చెప్పగరు.

V. ఈ క్రింది నాలుగు ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం 100 నుండి 150 వాక్యాలలో రాయండి. 4 మార్కులు

5. (ఎ) సమాజంలో వృద్ధు ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? మీ స్వంత అనుభవాల ప్రాతిపదికన చర్చించండి.

(బి) మీరు వైద్యుడి వద్దకు వెళ్ళినప్పుడు అతను మీ లక్షణాలు మరియు సమస్యల గురించి వివరణాత్మక వర్ణన తీసుకుంటాడు. మీ సమస్య గురించి అర్థం చేసుకోవడానికి అతను ఏ పద్ధతిని అనుసరిస్తున్నాడో వివరంగా చర్చించండి.

VI. క్రింద ఇవ్వబడిన నాలుగు ప్రాజెక్టులలో ఏదైన ఒకదానిని చేయండి.

6 మార్కులు

6. (ఎ) మీ ఆరోగ్యంపై వాయు కాలుష్యం యొక్క ప్రభావాలపై ఒక నివేదిక రాయండి మరియు 200–300 పదాలలో నియంత్రించే మార్గాలను కూడా సూచించండి.

(బి) మీ ప్రాంతంలోని 5 మంది వృద్ధులను కలవండి మరియు వారు ఎలాంటి శారీరక (Physical) మరియు అభిజ్ఞా మార్పులు / మానసిక (Cogniive changes) ఎదుర్కొంటున్నారో తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించండి మరియు వారు ఆ సమస్యలతో సమర్థంగా వ్యవహరించడానికి కొన్ని వ్యూహాలను సూచించండి.

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

భారతీయ సంస్కృతి మరియు విరాసత్వము

సెకండరీ స్థాయి (223)

ట్యూటర్ మార్క్‌డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు **మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలు తప్పనిసరి. మార్కులు ప్రశ్నకు ఎదురుగా ఇవ్వబడినవి.

ii. మీ పేరు, ఎన్‌రోల్‌మెంట్ నెం. AI. పేరు మరియు విషయం, జవాబు పత్రం మొదటి పేజీపై బాగాన రాయండి.

1. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానిపై 40 లేదా 60 పదాలలో రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) ప్రపంచంలో చాలా ప్రాంతాలలో చరిత్రను శాస్త్రీయ భాషలలో రాశారు. వివరించండి. (పాఠం 2)

(b) చరిత్ర, ఉన్నత వర్గాల వారి గురించి తెల్సుకోవడమే కాకుండా అన్ని వర్గాల గురించి కూడా అధ్యయనం చేస్తుంది. వివరించండి. (పాఠం 3)

2. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానిపై 40 లేదా 60 పదాలలో రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) బౌద్ధమతం యొక్క ఏవేని రెండు లక్షణాలను తెల్పండి. (పాఠం 3)

(b) జైన మతం యొక్క ఏవేని రెండు లక్షణాలను తెల్పండి (పాఠం 3)

3. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానిపై 40 లేదా 60 పదాలలో రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) పర్షియా (ఇరాన్)తో ఏర్పడిన రెండు సాంస్కృతిక సంబందాలను వివరించండి. (పాఠం 3)

(b) భారతీయ శిల్పకళపై గ్రీకు ప్రభావాన్ని వివరించండి. (పాఠం 3)

4. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానిపై 100 లేదా 150 పదాలలో రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) భారతదేశంలో సూఫీ ఉద్యమ వ్యాప్తిని వివరించండి. (పాఠం 4)

(b) 'నాణేల సేకరణ శాస్త్రం' ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? మధ్యయుగ భారత దేశంలో దాని ఔచిత్యం ఏమిటి? (పాఠం 4)

5. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఒకదానిపై 100 లేదా 150 పదాలలో రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) మధ్యయుగ భారతదేశంలో వివిధ ప్రాంతాలో ఆవిర్భవించిన ఏవేని నాలుగు జానపద కళలను వివరించండి. (పాఠం 4)

(b) ఏవేని నాలుగు ఆధునిక భారతీయ భాషల అభివృద్ధిని వివరించండి. (పాఠం 4)

VI. **క్రింద ఇచ్చిన వాటిలో ఒకదానిపై ప్రాజెక్ట్ చేయండి.** **(6 మార్కులు)**

(a) ఇండియా క్రీ.శ. 1813 వరకు బ్రిటిష్ వారికి ముడిసరుకు ఎగుమతిదారుగా మరియు బ్రిటిష్ వస్తువుల వినియోగదారునిగా ఉండేవి. ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి. (పాఠం 5)

i) భారతీయ హస్త కళలు ఏ విధంగా ప్రభావమయ్యాయి?

ii) భారతీయ వాణిజ్యం ఏ విధంగా అర్ధాంతరంగా ముగిసింది?

iii) ఈ పరిస్థితికి రవాణా మరియు కమ్యూనికేషన్ ఏ విధంగా దోహదపడింది?

(b) 19వ శతాబ్దం చివరి వరకు ప్రజాభిప్రాయం ఏర్పర్చడంలో వార్తా పత్రికల పాత్ర ఎనలేనిది. (పాఠం 5)

i) బ్రిటిష్ వ్యతిరేక భావాలను వ్యాప్తి చేయడంలో వార్తా పత్రికల పాత్రను వివరించండి.

ii) వార్తాపత్రికలు ఏ విధంగా జాతీయ సమైక్యతకు దోహదపడ్డాయి?

iii) ఈ కాలంలో ఆంగ్లంలో, మరాఠిలో, తమిళంలో మరియు ఉర్దు భాషలో ప్రచురితమైన ఒక పత్రిక పేరును రాయండి.

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

వ్యాపార గణిత శాస్త్రం

సెకండరీ స్థాయి (224)

ట్యూటర్ మార్క్‌డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు **మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలు తప్పనిసరిగా రాయవలెను. ప్రతి ప్రశ్నకు ఇచ్చిన మార్కులు దాని కెదురుగా ఇవ్వడమైనది.

ii. మీ పేరు, ప్రవేశ నెంబరు (Enrolment Number) సబ్జెక్టు సమాధానపత్రం (Answer Sheet) మొదటి పేజి పైన రాయండి.

1. కింది ఇచ్చిన ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 40-60 పదములతో సమాధానం రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) అకౌంటింగ్‌ను ఉపయోగించడంలో నీవు ఎదుర్కొనే సమస్యలేమిటి?

(b) పెట్టుబడి పెట్టిన వారు, తమ పెట్టుబడి పెట్టే సమయంలో అకౌంటింగ్ సమాచారమును లెక్కలోకి తీసుకోవలెనా?

2. కింది ఇచ్చిన ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు 40-60 పదములతో సమాధానం రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) నీవు ఒక వ్యాపారాన్ని నడుపుతున్నావు. వ్యాపార వ్యవహారాలు అకౌంటింగ్ పుస్తకాలలో నమోదు చేయునపుడు, నగదు మరియు నగతేతర వ్యవహారాలను నమోదు చేస్తారా? దీనిని ఒక ఉదాహరణ ద్వారా వివరింపుము.

(b) ఒక వ్యాపారాన్ని నడుపుటకు కొన్ని ఆస్తులు కలిగి ఉండటం తప్పనిసరి. వివిధ రూపాలలో వినియోగించే ఆస్తులను, ప్రతి దానికి మూడు ఉదాహరణల ద్వారా వివరించండి.

3. కింది ఇచ్చిన ప్రశ్నలలో ఒక ప్రశ్నకు 40 - 60 పదములలో సమాధానం రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) అకౌంటింగ్ వ్యవహారాలను నమోదు చేయుటకు ఉపయోగించే వివిధ రకాలైన వోచర్‌లను వివరించండి.

(b) బ్యాంకు నిల్వను సమన్వయం చేయు సమయంలో, వ్యాపారంలోని నగదు పుస్తకం మరియు బ్యాంకు పాస్‌బుక్‌ల మధ్య తేడాలకు గల కారణాలను కనుగొనవలెను. ఏదైనా అట్టి నాలుగు కారణాలను వివరించండి.

4. క్రింది ఇచ్చిన వాటిలో ఒక ప్రశ్నకు 100-150 పదములలో సమాధానం రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) నీవు ఒక వ్యాపార సంస్థలోని గుమస్తాగా భావించి, క్రింది వ్యవహారాలను చిట్టా పద్దులు వ్రాయుము.

1)	నగదుతో వ్యాపారం ప్రారంభించెను.	రూ. 30,000
2)	నగదుతో సరుకుల కొనుగోలు	రూ. 12,000
3)	సురేష్‌కు అమ్మిన సరుకులు	రూ. 10,000
4)	స్టేషనరీ కొనుగోలు	రూ. 2,000

(b) నీవు ఒక సంస్థలోని అప్పులను చెల్లించవలెను. సంస్థలో చెల్లించవలసిన అంతర్గత మరియు బహిర్గత అప్పులను ఉదాహరణలతో సహా వివరించుము.

5. కింది ఇచ్చిన వాటితో ఒక ప్రశ్నకు 100-150 పదములలో సమాధానం రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) రమేష్ రూ. 25,000లతో ఒక వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించాడు. క్రింది వివరాలతో నగదు పుస్తకం తయారు చేయండి.

1)	నగదుకు సరుకుల కొనుగోలు	రూ. 7,000
2)	స్టేషనరీ కొనుగోలు	రూ. 1,200
3)	నగదుకు అమ్మిన సరుకులు	రూ. 5,000
4)	జీతాల చెల్లింపు	రూ. 1,500
5)	ఎంచుకున్న ఖర్చుల చెల్లింపు	రూ. 400

(b) నీవు ఒక సంస్థలో అమ్మకాల మేనేజర్ అనుకొని, నీవు అమ్మినట్లుగా భావించే ఏవేని నాలుగు ఊహజనిత అమ్మకాలతో అమ్మకాల పుస్తకాన్ని తయారు చేయుము.

VI. క్రింద ఇచ్చిన వాటిలో ఒక ప్రాజెక్ట్‌ను (Project) తయారు చేయండి. (6 మార్కులు)

(a) ఊహించిన అంకెలతో "బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయం పట్టిక" నమూనా నివేదికను తయారు చేయండి.

(b) ఊహించిన అంకెలతో, బ్యాంకు వరుస కలిగిన నగదు పుస్తక నమూనా తయారుచేయండి.

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

చిత్ర కళా

సెకండరీ స్థాయి (225)

ట్యూటర్ మార్క్‌డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు **మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలకు తప్పనిసరిగా సమాధానములు వ్రాయాలి ప్రతి ప్రశ్నకు కేటాయించిన మార్కులు ఎదురుగా సూచించబడినవి.

ii. జవాబు పత్రము మొదటి పేజీలో పైన మీ పేరు క్రమ సంఖ్య, అధ్యయన కేంద్రము పేరు, విషయము స్పష్టముగా వ్రాయండి.

1. ఈ క్రింద సూచించిన వానిలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు 40-60 పదములకు మించకుండా జవాబులు వ్రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) అనుభావుకావాదం (లేదా) అనుభూతి వాదం (ఇంసెషనిజం) గురించి వివరిస్తూ ఇద్దరి కళాకారుల శైలిని వివరించండి.

(b) మోనె వినియోగించిన వర్ణాలను, మాధ్యమము గురించి వ్రాయండి. (పాఠం 6 చూడండి)

2. ఈ క్రింది వానిలో ఏదేని ఒక ప్రశ్నకు సుమారు 40-60 పదాలలో జవాబు వ్రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) వ్యర్థ పదార్థాలైన దారు ఖండికలు, కాగితాలు, వివిధ వర్ణాలను మరియు సీసాలను ఉపయోగిస్తూ ఏవైనా రెండు డిజైన్లు రూపొందించండి.

(b) నైరూప్య చిత్రకళ (అబ్‌స్ట్రాక్ట్) నిర్వచించండి. (పాఠం 7 చూండండి)

3. ఈ క్రింది రెండింటిలో ఒక దానికి 40-60 పదాల మించకుండా జవాబు వ్రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) అధి వాస్తవికవాదకాల వ్యవధిని (సర్రియరిజం) విపులీకరించండి.

(b) అగస్టి రెనాయర్ చిత్రకళలోని విషయ పరిజ్ఞానం వివరించండి. (పాఠం 6 చూడండి)

4. ఈ క్రింది వానిలోని ఏదేని ఒక ప్రశ్నకు 100-150 పదాలలో జవాబు వ్రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) 'స్థూలతావాద పితామహుడు' ఎవరు? ఎందువల్ల గుర్తించిరి?

(b) స్థూలతావాదమును శిల్పం మరియు చిత్రకళలో ఏ శైలిలో వినియోగించిరి. (పాఠం 7 చూడండి)

5. ఈ క్రింది వానిలోని ఏదేని ఒక ప్రశ్నకు సుమారు 100-150 పదాలలోజవాబు వ్రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) పికాసో రూపొందించిన / ప్రతిపాదిత వైశ్లేషిక స్థూలతావాదం (ఎనరిటెకల్ క్యూబిజం) ఉదాహరణగా 'మ్యాన్‌విత్ వాయిలెన్' భావించిరి. ఎందువల్ల?

(b) అమృతా షేర్‌గిల్ సృష్టించిన "బ్రహ్మచారీస్" చిత్ర విషయజ్ఞానాని వివరించండి. (పాఠం 7 చూడండి)

6. క్రింద ఇచ్చిన వాటిలో ఒక ప్రాజెక్ట్‌ను (Project) తయారు చేయండి. (6 మార్కులు)

(a) మీకు అందుబాటులోగల గ్రంథాలయంలో ఆధునిక చిత్రకళ పాఠ్య పుస్తకంలో నుండి రాజరవివర్మ, అమృతాషేర్‌గిల్, రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్, మరియు నందాలోబోస్‌ల ప్రముఖ చిత్రాలను ఇంపీరియల్ పరిమాణం గ కాగితం యందు సమతౌల్యత (బ్యాలెన్స్) అనుసంధాన (హార్మోని) స్పర్శనీయత (టెక్చర్)లను వినియోగిస్తూ రూపందింది 50 పదాలతో వ్యాసాన్ని వ్రాయండి?

(b) మీ ఇంటిలో గానీ కుటుంబంలో గాని జరిగిన ఏవైనా రెండు సంబరాలను ఎన్నుకొని వాటిని 1/2 ఇంపీరియల్ పరిమాణ పత్రం (కాగితం) యందు చక్కటి లేఅవుట్ రూపొందించి మానవ మరియు జంతువు చిత్రాను సమకూర్చుతూ సుందరమైన డిజైన్లను చిత్రీకరించండి.

(పాఠం 8 చూడండి)

నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్

డేటా ఎంట్రీ కార్యకలాపాలు

సెకండరీ స్థాయి (229)

ట్యూటర్ మార్క్‌డు అసైన్‌మెంటు (2019-20)

సమయం : $2^{1/2}$ గంటలు **మార్కులు : 20**

సూచనలు :

i. అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి. ప్రతి ప్రశ్నకు కెటాయించిన మార్కులు వాటి ఎదుట ఇవ్వబడ్డాయి.

ii. జవాబు షీట్ యొక్క మొదటి పేజీ మీద మీ పేరు, నమోదు సంఖ్య, AI పేరు మరియు విషయం (సబ్జెక్టు) వ్రాయండి.

1. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏదైన ఒక దానికి సమాధానం ఇవ్వండి. (2 మార్కులు)

(a) సిస్టమ్ సాఫ్ట్‌వేర్ మరియు అప్లికేషన్ సాఫ్ట్‌వేర్‌ల మధ్య తేడాను గుర్తించండి. (పాఠం–1 చూడండి)

(b) రాజ్ తనంతట తానుగా కంప్యూటర్‌ను సమీకరించాలని కోరుకున్నాడు మరియు అతను తన కంప్యూటర్‌ను సమీకరించటానికి అవసరమైన హార్డ్‌వేర్ భాగాలను కొనుగోలు చేయాలనుకున్నాడు. కంప్యూటర్‌ను సమీకరించడానికి అవసరమైన ప్రాథమిక భాగాలను (ఏవైనా నాలుగు) సూచించండి సమీకరించిన తరువాత, క్రింద ఇవ్వబడిన జాబితా నుండి సంస్థాపనకు అవసరమైన మొదటి సాఫ్ట్‌వేర్ ఏది?

(ఎ) డ్రైవర్ సాఫ్ట్‌వేర్

(బి) ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ సాఫ్ట్‌వేర్

(సి) వర్డ్ ప్రాసెసర్

(డి) యాంటి–వైరస్ సాఫ్ట్‌వేర్ (పాఠం–5 చూడండి)

2. ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏదైన ఒక దానికి సమాధానం వ్రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) క్రింది వాటి యక్క సత్వరమార్గం (షార్ట్ కట్)కీ వ్రాయండి.
ఫైన్డ్ , ఫార్మాట్, పెయింటర్, సబ్‌స్క్రిప్ట్ (ఉప లిపి) కేసు (పాఠం–3 చూడండి)

(b) శ్రుతి తన కంప్యూటర్ యక్క ఫైల్స్, ఫోల్డర్లు మరియు నిల్వ పరికరాల క్రమానుగత జాబితాను తెలుసుకోవాలనుకుంటుంది. ఫైల్స్ మరియు ఫోల్డర్లను వివరాలతో చూడడానికి ఆమెకు దశలను సూచించండి. (పాఠం–2 చూడండి)

3. ఈ క్రింది వాటిలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం వ్రాయండి. (2 మార్కులు)

(a) ఎంఎస్ ఎక్సెల్ యొక్క ప్రధాన లక్షణాలు ఏమిటి? (పాఠం–6 చూడండి)

(b) టెక్స్ట్ యొక్క మూడు ఉదాహరణలు క్రింద చూపించబడ్డాయి. టెక్స్ట్‌లో ఉపయోగించిన అమరిక రకాన్ని వ్రాయండి. (పాఠం-4 చూడండి)

వచనాన్ని సులభంగా సమళేఖనం చేయడానికి పట్టిక మీకు సహాయం చేస్తుంది.	వచనాన్ని సులభంగా సమలేఖనం చేయడానికి పట్టిక మీకు సహయం చేస్తుంది.	వచనాన్ని సులభంగా సమలేఖనం చేయడానికి పట్టిక మీకు సహాయం చేస్తుంది

4. కింది ఏదైన ఒక ప్రశ్నకు 100 నుండి 150 పదాలలో సమాధానము వ్రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) "రీచ్ రిక్రూట్మెంట్ కంపెనీ" యొక్క హెచ్ఆర్ మేనేజర్ స్వాతి, అభ్యర్థుల బయోడేటాను స్ప్రెడ్‌షీట్‌లో భద్రపరిచారు. జూనియర్ ఇంజనీర్ పోస్టుకు 15 మంది అభ్యర్థులు ఉన్నారు. అభ్యర్థుల కోసం నాలుగు రౌండ్లు ఇంటర్వ్యూ నిర్వహించారు మేనేజర్ నిర్వహించిన ఇంటర్వ్యూ యొక్క ప్రతి రౌండ్ నుండి రహస్య వ్యాఖ్యలను స్ప్రెడ్ షీట్‌లో నిల్వ చేయాలనుకుంటున్నారు. ఆమె వర్క్‌బుక్‌ను (సేవ్) రక్షించడానికి వివిధ మార్గాలను వివరించండి. (పాఠం-6 మరియు 7 చూడండి)

(b) చార్ట్ను నిర్వచించండి. వివిధ రకా చార్టును పేర్కొనండి. ఏవైన మూడు రకాల చార్టులను వివరించండి.

(పాఠం-8 చూడండి.)

5. క్రింది వాటిలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు 100 నుండి 150 పదాలలో సమాధానం వ్రాయండి. (4 మార్కులు)

(a) స్మార్ట్ ఆర్ట్ గ్రాఫిక్స్‌పై చిన్న గమనికలు వ్రాయండి. స్మార్ట్ ఆర్ట్ సృష్టించడానికి వివిధ దశలను వ్రాయండి.

(పాఠం-9 చూడండి)

(b) "ఎఎ ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్" "ఎర్త్‌డే" వేడుకల కోసం "గ్లోబల్ వార్మింగ్" అనే అంశంతో ఒక పోటిని నిర్వహించాలని యోచిస్తోంది. వర్డ్ ప్రాసెసర్‌ను ఉపయోగించి దాని కోసం ఒక కథనాన్ని సిద్ధం చేయండి. క్లిప్ ఆర్ట్ మరియు వర్డ్ ఆర్ట్‌ని కూడ ఉపయోగించి మరింత ఆకర్షణీయంగా చేయండి.

(1) మీ పనిని డెస్క్‌టాప్‌లో గ్లోబల్.డాక్‌గా సేవ్ చేయండి. (పాఠం-4 చూడండి.)

(2) స్పెల్ చెకర్‌ను అమలు చేసి, వ్యాకరణాన్ని తనిఖీ చేయండి.

(3) బుల్లెట్ ఉపయోగించండి.

(4) పేరా యక్క పంక్తి అంతరాన్ని 1.5కి మార్చండి.

(5) పత్రానికి శీర్షికను జోడించి, మీ పేరు మరియు కోర్సు కోడ్‌ను వ్రాయండి.

(6) టాప్ మార్జిన్‌ను 3 సెం.మీ.కి సెట్ చేయండి. మీ పనిని సేవ్ చేసి ప్రింట్ అవుట్ తీసుకొండి.

VI. క్రింద ఇవ్వబడిన ఏదైన ఒక ప్రాజెక్టును సిద్ధం చేయండి. (6 మార్కులు)

(a) "xyz" పాఠశాల జూలై 2020 రెండవ వారంలో "వార్షిక సమావేశాన్ని" నిర్వహిస్తోంది. పాఠశాల ప్రిన్సిపాల్ తల్లిదండ్రులందరు ఆ సమావేశానికి హాజరు కావాలని ఆహ్వాన కార్డులను పంపాలని కోరుకున్నారు. ఆహ్వాన కార్డులపైన పాఠశాల యొక్క లోగో (logo) మరియు పాఠశాల భవనం యొక్క వారట్ మార్క్‌ను జోడించాలనుకున్నాడు. (పాఠం - 4 మరియు 5 చూడండి.)

i) వర్డ్ ప్రాసెసర్ ఉపయోగించి చిత్రాన్ని జోడించడానికి తగిన మార్గాన్ని సూచించండి.

ii) మెయిల్ విలీన లక్షణాలను ఉపయోగించండి. మరియు దాని కోసం దశలను వ్రాయండి. మెయిల్ విలీనంలో అవసరమైన వివిధ కాల పత్రాలను కూడ పేర్కొనండి.

iii) చిరునామా జాబితాను విలీనం చేసి 4 ఎన్వలప్‌లను సృష్టించండి.

(b) "ఆరోగ్యం యొక్క ప్రాముఖ్యత"పై పవర్ పాయింట్ ప్రదర్శనను సృష్టించండి. ఇది క్రింది వాటిని కలిగి ఉండాలి. (పాఠం-9 చూడండి)

(ఒక్కొక్క స్లైడ్):

i) ఆరోగ్యం అంటే ఏమిటి?

ii) మానసిక ఆరోగ్యం మరియు శారీరిక ఆరోగ్యం

iii) ఆరోగ్యకరమైన ఆహారపు అలవాట్లు

iv) ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోవడంలో శారీరిక శ్రమ పాత్ర.